

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.392/2014/37.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2014. szeptember 29-én, 2014. november 24-én és 2015. január 7. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta és az utóbbi napon kihirdette a következő ítéletet:

A különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt és társai ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2014. április 2. napján kihirdetett 24.B.86/2013/53. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottak terhére megállapított élet elleni cselekmény helyesen a Btk. 160. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés c), valamint d) pontja szerint minősül.

A bűncselekmények egy rendbeli voltára utalást mellőzi.

III.r. vádlott az élet elleni bűncselekményét is társtettesként követte el.

I.r. vádlott fegyházbüntetését 10 (tíz) évre, II.r. vádlott fegyházbüntetését 11 (tizenegy) évre súlyosítja.

II.r. vádlott tekintetében a Mezőtúri Járásbíróság B.178/2012. számú ítéletével meghatározott 1 (egy) év próbára bocsátás megszüntetésére és a próbára bocsátást kimondó rendelkezés hatályon kívül helyezésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

I.r. vádlott vonatkozásában a szabadságvesztés tartamába beszámítja a 2012. augusztus 13-tól 2012. augusztus 15-ig őrizetben töltött időt is.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja a vádlottak által az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből I.r. vádlott 35.470 (harmincötezer-négyszázhetven) Ft-ot, II.r. vádlott 31.470 (harmincegyezer-négyszázhetven) Ft-ot, III.r. vádlott 31.470 (harmincegyezer-négyszázhetven) Ft-ot visel.

Indokolás:

A Debreceni Törvényszék I.r. vádlottat 1 rb., társtettesként elkövetett emberölés bűntettének kísérlete (Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont) és 1.rb., társtettesként elkövetett magánlaksértés bűntette (Btk. 221. § (1), (2) bekezdés a) és d)

pont, (4) bekezdés) miatt halmazati büntetésül 9 év fegyházra és 9 év közügyektől eltiltásra;

II.r. vádlottat szintén 1 rb., társtettesként elkövetett emberölés büntettének kísérlete (Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont) és 1.rb., társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette (Btk. 221. § (1), (2) bekezdés a) és d) pont, (4) bekezdés) miatt halmazati büntetésül 9 év 6 hónap fegyházra és 9 év közügyektől eltiltásra;

III.r. vádlottat 1.rb., bűnsegédként elkövetett emberölés büntettének kísérlete (Btk. 160. § (1), (2) bekezdés d) pont) és magánlaksértés büntette (Btk. 221. § (1), (2) bekezdés a) és d) pont, (4) bekezdés) miatt 8 év fegyházra és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A Mezőtúri Járásbíróság B.178/2012. számú ítéletével 1 rb. tartás elmulasztásának vétsége miatt II.r. vádlottal szemben kiszabott 1 év próbára bocsátást megszüntette és a próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül helyezte.

A szabadságvesztés tartamába beszámította I.r. vádlott által a 2014. február 7. napjától az első fokú ítélet kihirdetéséig előzetes fogvatartásban töltött időt.

Megállapította, hogy a vádlottak legkorábban a büntetés kétharmad részének letöltése után bocsáthatók feltételes szabadságra.

Rendelkezett továbbá a lefoglalt bűnjelkekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen egyrészt az ügyész jelentett be fellebbezést valamennyi vádlott terhére, a büntetés súlyosítása érdekében.

Másfelől I.r. és II.r. vádlottak, valamint védőik a büntetés enyhítése, III.r. vádlott és védője pedig részleges felmentés, illetőleg enyhébb minősítés megállapítása és enyhítés céljából jelentettek be jogorvoslatot.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.237/2014/1-2-I. számú átiratában a vádlottak terhére bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartotta, a védelmi jogorvoslatokat alaptannak találva. Érvelése szerint a tényállás megalapozott, az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta az elbíráláskor hatályos büntető törvényt, a cselekmények minősítése törvényes, azonban a büntetések túl enyhék, lényeges súlyosításuk indokolt. Emellett II.r. vádlottnál a korábbi próbára bocsátás megszüntetésére, a próbaidő időközbeni eltelte folytán már nem kerülhet sor. Összességében az ügyészi fellebbezés iránya szerint mindhárom vádlott büntetésének súlyosítására tett indítványt.

A másodfokú eljárásban II.r. vádlott fellebbezését írásban részletesen indokolta, melyben vitatva felelősségét a sértett súlyos sérüléseinek okozásában a tényállást felderítetlenség folytán megalapozatlannak tartotta, kifogásolva a bíróság bizonyíték-értékelő és ténymegállapító tevékenységét is (7. és 17. számú másodfokú irat). A felderítetlenség érvelése szerint olyan mértékű, hogy a másodfokú eljárásban nem küszöbölhető ki, ezért az ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

II.r. vádlott védője jogorvoslatának írásbeli indokolásában (12. számú másodfokú irat) részben sérelmezte az elsőfokú bíróság ténymegállapításokat, különösen a sértett ló után kötésére és húzására vonatkozó tényeket, melyeket a bizonyítás anyaga megfelelően nem támasztott alá. Ezen túlmenően a vádlott terhére ölési szándék nem állapítható meg, cselekménye életveszélyt okozó testi sértés büntettének minősülhet, ezért a büntetés lényeges enyhítése indokolt.

A fellebbezési tárgyaláson az ügyész a vádlottak terhére bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartva, az átiratban foglaltak szerint az ítélet megváltoztatását, a büntetések súlyosítását, egyes járulékos kérdések módosítását, egyéb részekben a határozat helybenhagyását indítványozta.

I.r. vádlott védője a fellebbezését elsősorban a cselekmény enyhébb minősítéséért, életveszélyt okozó testi sértés megállapítása, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében tartotta fenn. II.r. vádlott védője a perorvoslat írásbeli indokolásában foglaltakkal egyezően szintén enyhébb minősítés megállapítása és a büntetés enyhítése céljából terjesztett elő indítványt. III.r. vádlott védője a tényállást iratellenesség és helytelen ténybeli következtetések miatt részben megalapozatlannak tartotta, emellett vitatta az első fokú ítélet minősítését. Álláspontja szerint védence terhére az ölési szándék nem állapítható meg, tettestársai a szándékán túl cselekedtek, ezért az emberölés kísérletének vádja alól felmentése indokolt, bűnössége pedig aljas indokból elkövetett könnyű testi sértés büntettében, magánlaksértés büntettében és garázdaság büntettében állapítható meg. Ennek megfelelően a büntetés lényeges enyhítésére tett indítványt. I.r. és II.r. vádlottak felszólalásukban nem érezték magukat felelősnek a sértett életveszélyes sérülése miatt és haláláért, III.r. vádlott pedig megbánását hangoztatta.

A súlyosítást célzó ügyészi fellebbezés igen, a védelmi jogorvoslatok nem alaposak.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírált. A törvényben előírt teljes revízió keretében a fellebbezések okára és céljára tekintet nélkül bírálta felül a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmények minősítését és a büntetés kiszabását is.

A felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem feltétlen, sem olyan jellegű relatív perjogi hibát, amely a bizonyítás törvényességét érintené, vagy az érdemi felülbírálatot kizárná.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének nagyrészt eleget tett, azonban a tényállás a sértetti sérülések számát, keletkezési módját illetően kisebb mértékben felderítetlen és hiányos (Be. 351. § (2) bekezdés a) és b) pont). Részleges megalapozatlanságot jelent, hogy egyértelműen nem lett tisztázva, hogy a sértettet összesen konkrétan hány erőbehatás érte, mely tény hangsúlyos a törvényes minősítés megállapításakor.

Nem a nyomozó hatóság vétett, de mellőzhetetlen arra utalni, hogy a sértett kórházi kezelését követő halála, majd boncolásának hiányában hamvasztásához vezető eljárásban feltehetően olyan súlyos jogszabálysértés történt, mely a büntetőügy érdemi elbírálására is kihatással bírt, hiszen főként a boncolás elmaradása volt az oka annak, hogy az orvosszakértők nem tudták egyértelműen igazolni az okozati összefüggést a vádlotti bántalmazás és a sértett halála között. A másodfokú eljárásban felmerült új tények tükrében megállapítható, hogy mindezzel összefüggésben büntetőeljárás is indult vesztegetés elfogadásának gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen a BRFK Korruptió és Gazdasági Bűnözés Elleni Főosztály Korruptió Bűnözés Elleni Osztályon 01000/2015-13/13/2014. szám alatt fogvatartott információi alapján. A gyanú szerint II.r. vádlott a sértett halála után készpénzt adott egy orvosnak, hogy tekintsenek el a sértett boncolásától, így ne derülhessen fény a halál okára (35. sz. másodfokú iratok). Ezen tény új vizsgálata kapcsán az ügyész indítványt tett a rendőrség megkeresésére és tanú kihallgatására.

A részbeni megalapozatlanság bizonyítás felvételével, az orvosszakértő meghallgatásával és az iratok tartalma alapján orvosolható volt, illetve az említett nyomozás adatainak megismerése, valamint tanú kihallgatásával ellenőrizhető volt a tényállás megalapozottsága.

Az ítéletábra meghallgatta orvosszakértőket, akik ugyan a boncolás elmaradása miatt a sértett halálának konkrét okát nem tudták megállapítani, mint ahogy a bántalmazás és a halál okozati összefüggését sem, azonban a sértettet ért erőbehatások számát pontosan megjelölték, mely jelentőséggel bír a cselekmény helyes minősítésekor.

tanú másodfokú eljárásban tett vallomása, valamint a vesztegetés miatt indult nyomozás ténye és iratai az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás helyességét nem kérdőjelezi meg. A tanú fenntartotta korábbi állítását, mely előadása szerint származott, miszerint az orvost megvesztegették, hogy ne kerüljön sor a boncolásra. Mindez azonban nem érinti az első bírói ténymegállapítások helyességét és a bántalmazás, valamint a sértett halála közötti okozati összefüggés megállapíthatóságára sem lehet kihatással. A vesztegetés egy külön büntetőügy tárgya, az ítéletábra által érdemben nem vizsgálható, a bizonyítás felvétele az ügyészi indítvány szerint azonban indokolt volt annak kontrollja végett, hogy nem merülhet-e fel olyan adat, mely további bizonyítást igényelne, de arra a felvett bizonyítás alapján nincs szükség.

A másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében a tényállást a következők szerint egészíti ki a bizonyítás eredménye és az iratok tartalma alapján.

- A sértettet összesen minimálisan 9 rendbeli erőbehatás érte a bántalmazás során.

A kiegészítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 352. § (2) bekezdés értelmében a másodfokú ítékezés alapját képezte.

Az elsőfokú bíróság az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen, a logika szigorú szabályai szerint helyesen értékelte. Vizsgálta a vádlotti vallomásokat, a cselekményről információt szerző tanúk vallomását,

mint ahogy a releváns okirati bizonyítékokat és az orvosszakértői véleményt is. A személyi és tárgyi bizonyítékokat egyenként és összességében is, hibátlanul vonta mérlegelés körébe, mely elsőfokú bírósági gondolati folyamattal a másodfokú bíróság is egyetértett. A megállapított tényekre nézve a törvényszék indokolási kötelezettségét is megfelelően teljesítette.

Összességében megállapítható, hogy az ítéletben foglaltaktól eltérő tényállás megállapítására irányuló védelmi fellebbezések a bizonyítékok értékelésén keresztül támadják a megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett, tekintettel arra is, hogy a tényállás helyessége esetén a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be. 351-352. §). Rámutat arra az ítélőtábla, hogy a bizonyítási eljárást lefolytató és a bizonyítékokat közvetlenül megvizsgáló, majd értékelő elsőfokú bíróság a ténybíróság. Főszabályként a másodfokú bíróság ítéletét az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. Kivételt képez természetesen, ha az ítélet megalapozatlan, de jelen esetben a kifejtettek miatt ez nem rögzíthető. A másodfokú bíróság revíziós lehetőségei ténykérdésben szűkebbek, mint jogkérdésben. A formál logikának, a szillogizmusnak megfelelő, okszerű bizonyíték-értékelő tevékenységet, az elsőfokú bíróságnak az ítélethozatalhoz vezető, jelen esetben megalapozottnak ítélt gondolati folyamatát a másodfokú bíróság nem bírálhatja felül. A bizonyítékok felülmérlegelését a tényálláshoz kötöttség szabályai kizárják. Ezen okok folytán nem lehetett eredményes az eltérő tényállás megállapítását célzó fellebbezés.

A vádlottakra terhes tényállást megalapozó bizonyítékok megerősítik egymást, szinergiájuk egyértelmű, az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenysége mindenben megfelel a formál logika törvényszerűségeinek.

A cselekmény elkövetése után, 2013. július 1-jén hatályba lépett a 2012. évi C. törvénybe foglalt új büntető anyagi jogi kódex (továbbiakban Btk.). Az ítélőtáblának elsődlegesen ezért vizsgálnia kellett, hogy az elbíráláskor hatályos büntető törvényt, vagy az 1978. évi IV. törvényt (régí Btk.) kell-e alkalmazni (BH2005.377). A büntető törvénynek az időbeli hatályra vonatkozó előírásai szerint főszabályként a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. Kivételt jelent, ha a cselekmény elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, mert ezen esetekben az új büntető törvény alkalmazásának van helye.

A Kúria iránymutatásának megfelelően annak eldöntése érdekében, hogy melyik törvény eredményez enyhébb elbírálást, a bíróságnak egy lépcsőzetes gondolati folyamatot kell levezetni, a büntetendőségen, a büntetési tételek s az egyéb büntetéskiszabási rendelkezéseken keresztül úgy, hogy összességében meg lehessen ítélni, hogy melyik törvény az enyhébb. Hangsúlyos, hogy a büntetési tétel középértékes kiszabására vonatkozó szabályok figyelmen kívül nem hagyhatók e vizsgálat során (ÍH2013.44). Az időbeli hatályhoz fűződő elvek helyes alkalmazásához csak az vezethet, ha a bíróság kizárólag azon szabályoknak tulajdonít jelentőséget, amelyek az elkövetővel szemben valóban alkalmazásra kerülnek. A vizsgálat során a konkrét magatartást a bírói szillogizmus folyamatában mindkét jogszabály szerint „el kell bíráltni”, s azt kell enyhébbnek tekinteni, amelynek alkalmazása enyhébb megítéléshez vezet. A törvényszék fenti elveket követve, a törvénynek megfelelően alkalmazta az elbíráláskor hatályos Btk. rendelkezését, mert amint

részletesen kifejtette, a feltételes szabadságra bocsáthatóságra vonatkozó rendelkezések lényeges enyhülése mindhárom vádlottnál kedvezőbb elbírálást eredményez, tekintettel a két törvény egyéb, a kérdés eldöntésénél releváns szabályainak azonosságára.

A törvényszék okszerűen vont következtetést a vádlottak bűnösségére és a cselekmények minősítése is alapvetően megfelel az anyagi jognak. A bíróság által feltárt alanyi és tárgyi tényezők tükrében alappal lehet következtetést vonni a vádlottak eshetőleges ölési szándékára, mint ahogy cselekményük olyan embertelenségére is, ami a különös kegyetlenség minősítő körülményt valósítja meg. E körben a törvényszék igen alapos és részletes indokolást adott, melyben foglaltakkal az ítéletábra egyetértett.

A vádlottak cselekménye azonban kimerítette a Btk. 160. § (2) bekezdés c) pontja szerinti, aljas indokból elkövetett minősítő körülményt is. Jelen esetben ugyanis olyan jellegű bosszú vezérelte szóbeszéd alapján, konkrét tények ismerete nélkül a vádlottakat, mely tettük aljas indokára utal. E körben közömbös, hogy pedofil jellegű cselekmény váltotta ki a bosszút, arra nézve ugyanis a vádlottak semmilyen hiteles információval nem rendelkeztek. A bosszú nem minden esetben jelent aljas indokú elkövetést, de a jelen ügyben elbírált tényállás alapján annak semmilyen méltányolható, okszerű, elfogadható indoka nem volt. A vádlottak önhatalmúlag, elégtétel, megbüntetés, leszámolás végett, megtorló jelleggel támadtak a sértettre, mely az ítéletábra álláspontja szerint aljas indokú elkövetést jelent.

Megjegyzendő, hogy a minősített esetek eshetőleges szándékkal is elkövethetők (3/2013.BJE.II.3.4. pont). Az elsőfokú bíróság helyesen minősítette az élet elleni cselekményt kísérletnek, mely befejezett és közeli. Az okozati összefüggés hiánya ugyanis nem teszi lehetővé a befejezett emberölés megállapítását.

I.r. és II.r. vádlottak elkövetői minőségének megállapítása helyes, azonban III.r. vádlott is társtettese a cselekménynek és nem bűnsegédje. A bántalmazásban ugyanis az irányadó tényállás szerint mindhárman részt vettek, minek során III.r. vádlott társaival egyetértve a durva bántalmazással, a sértett ágyékába taposott. Töretlen abban a bírói gyakorlat, hogy társtettesként felel az eredményért azon elkövető is, akinek részcselekménye igazolható módon nem okozott, vagy nem eredményezett súlyosabb, életveszélyt okozó, illetve a halál lehetőségéhez vezető sérülést (BH2003. 3.).

A magánlaksértés büntetnének minősítése mindhárom vádlottnál törvényes.

A rendelkező részből viszont a követett gyakorlat szerint a bűncselekmények egy rendbeli voltára utalást a másodfokú bíróság mellőzte. Ha azonos bűncselekménynek nincs halmazata, azaz a diszpozíció csak egyszer valósul meg, akkor az „1 rendbeli” kifejezés használata szükségtelen (Kúria 61. BK vélemény). Mindennek az emberölésnél van jelentősége, mert az emberölés többrendbeli nem lehet, több sértett sérelmére elkövetett cselekmény ugyanis törvényi egységet alkot a Btk. 160. § (2) bekezdés f) pontja szerint.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket alapvetően helyesen feltárta, azonban a magánlaksértésnél nem a csoportos elkövetés, hanem a több

minősítő körülmény súlyosít. III.r. vádlottnál pedig a bűnsegély a társtettség megállapítása miatt nem enyhítő körülmény.

Az elsőfokú bíróság a súlyosító tényezőknek azonban nem tulajdonított megfelelő nyomatékot, emellett az aljas indokból való elkövetés megállapíthatósága miatt a törvényszék által kiszabott büntetés I.r. és II.r. vádlottnál túl enyhe, lényeges súlyosításuk indokolt. Ennek megfelelően a másodfokú bíróság I.r. vádlott fegyházbüntetését 10 évre, II.r. vádlott fegyházbüntetését pedig 11 évre súlyosította. A cselekményben lényegesen kisebb aktivitást kifejtő III.r. vádlott büntetésének lényeges súlyosítására azonban nem látott alapot. A büntetések ekként már tett arányosak, alkalmasak a büntetési célok elérésére, biztosítják az ítélet belső arányosságát és megfelelnek a büntetéskiszabási elveknek is. A súlyosítás indokoltsága folytán a büntetés túl szigorúnak nem tekinthető, lényeges súlyosításuk nem indokolt, így az arra irányuló védelmi fellebbezések nem vezethettek eredményre.

Amint a fellebbviteli főügyészség kifogástalanul észrevételezte, II.r. vádlottnál már nem állnak fenn az első fokú ítéletben írtak szerint a korábbi próbára bocsátás megszüntetésének a Btk. 66. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltételei, mert a próbaidő eltelt, a jogerős elítélésre nem került sor alatta, ezért a másodfokú bíróság az erre vonatkozó rendelkezéseket mellőzte.

A másodfokú bíróság észlelte, hogy a törvényszék nem rendelkezett I.r. vádlott nyomozási őrizetbe vételének beszámításáról, ezért azt a nyomozási iratok II. kötet 529-539. szám alatt csatolt okiratok alapján pótolta.

Az ítélet egyéb, a lefoglalt bűnjelekre, és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései törvényesek.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

Az első fokú ítélet keltétől a mai napig a vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámítása a Btk. 92. § (1) bekezdésén alapszik.

Az ítéltábla a másodfokú eljárásban az orvosszakértők meghallgatásával és a kirendelt védők eljárásával kapcsolatban felmerült bűnügyi költséget a Be. 381. § (1) bekezdése alapján állapította meg, melyet a bűnösnek kimondott vádlottak viselnek.

Debrecen, 2014. január 7.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

Dr. Háger Tamás sk.
előadó bíró

. Gömöri Olivér sk.
bíró

ZÁRADÉK: A Debreceni Törvényszék 24.B.86/2013/53. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2014. január 7.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hiteléről:

Kiadó.